Breed overzicht en diepgang

VMT-bijeenkomst Levensmiddelenwetgeving

Er zijn veel veranderingen gaande op het gebied van levensmiddelenwetgeving. De nieuwe etiketteringvoorschriften, verlaging van zout en verzadigd vet in producten en gezondheidsclaims zijn actuele thema's. Wat is de stand van zaken? En welke wijzigingen worden er in de nabije toekomst verwacht? Het kwam allemaal aan bod tijdens de vijfde VMT-bijeenkomst Levensmiddelenwetgeving op 7 maart in Maarssen.

Inge Stoelhorst van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) doorliep de ontwikkelingen bij het voedings- en voedselveiligheidsbeleid.
De reductie van verzadigd vet en zout staat al enige tijd op de agenda. De industrie heeft weliswaar hard aan deze verlaging gewerkt, maar is er nog (lang) niet. Minister Schippers heeft bedrijven opgeroepen meer sectorbrede afspraken te maken om producten te verbeteren. Zij heeft haar vertrouwen uitgesproken in zelfregulering, vertelde beleidsmedewerker Letteke Boot van VWS. Vooralsnog komt er geen wetgeving.

Voedselinformatieverstrekking

Verordening (EU) Nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten is sinds december 2011 van kracht. Deze is van toepassing met ingang van 13 december 2014 op de algehele voedselinformatieverstrekking aan consumenten, dus ook in reclame en op websites. Er zijn nog veel onduidelijkheden in de verordening en ook biedt deze ruimte voor verschillende interpretaties. Op 31 januari 2013 publiceerde de Europese Commissie een 'Q&A'-document met daarin antwoorden op veelgestelde vragen. Ook dan blijven een aantal vragen nog onbeantwoord. De Nederlandse overheid denkt nog na op welke wijze zij *guidance* gaat geven aan de industrie. Er zijn al wel handleidingen van branchevereenigingen.

Levensmiddelenwetgeving die nog (lang) niet is afgerond:

- Assessmentstudies 1169/2011 (o.a. herkomstetikettering, transvetzuren)
- Voedingsprofielen
- Claims botanicals
- Wetgeving parnuts
- Novel Foods
- Positieve lijst enzymen
- Rookaroma's
- Herziening controleverordening 882/220
- Tarievendiscussie EFSA

Allergenen

De 14 wettelijk verplicht te vermelden allergenen moeten duidelijk benadrukt worden in de ingrediëntendeclaratie. Dit kan bijvoorbeeld zijn in vet, cursief of onderstreept. Ellis van Diermen, consultant bij Précon Food Management: "Houd bij het uitzoeken van de allergenentypografie rekening met de mogelijkheden van printmachines en druktechnieken."
De allergenenverplichting geldt ook voor niet-voorverpakte levensmiddelen. Stoelhorst: "De allergenen hoeven niet op de menukaart in de horeca. De consument moet er naar kunnen vragen; de informatie moet schriftelijk beschikbaar zijn."
Naast een minimale lettergrootte wordt ook het vermelden van de voedingswaarde verplicht, op zijn minst per 100 g of per 100 ml. De volgorde is gewijzigd en het zoutgehalte vervangt natrium.
Nagenoeg alle levensmiddelenetiketten moeten worden aangepast. "Begin op tijd, kies voor een gestructureerde aanpak en maak een overzichtelijke planning", luidt dan ook het advies van Van Diermen.

Claims

Sinds 2007 zijn de toegestane voedingsclaims bekend. Daarna zijn er nog een aantal toegevoegd. Zo is de lijst afgelopen november uitgebreid met de claim 'geen natrium/zout toegevoegd' en zijn de voorwaarden voor de claims 'verlaagd gehalte aan verzadigde vetten' en 'verlaagd gehalte

aan suikers' aangepast. Voor de gezondheidsclaims duurde dit proces langer, omdat eerst EFSA is gevraagd een oordeel te vellen over de wetenschappelijke onderbouwing. In mei 2012 is de lijst met 222 goedgekeurde generieke gezondheidsclaims gepubliceerd. Alleen deze zijn toegelaten, mits aan de voorwaarden wordt voldaan en de verplichte aanvullende informatie wordt vermeld.

Er zijn ook 'on hold' claims, vertelt Christine Grit, manager Voeding en Gezondheid bij de FNLI. Deze claims zijn positief beoordeeld door EFSA, maar er is nog geen definitief besluit van de Europese Commissie. Er is bijvoorbeeld nog discussie over de veiligheidsaspecten (cafeïne), de bewoordingen en/of dat de claim wel of niet passend is in het gezondheidsbeleid (koolhydratenclaim). Over de 'botanicals' is nog geen besluit genomen en dat lijkt voorlopig ook niet te gebeuren.

Het ministerie van VWS hoopt binnenkort goedkeuring van de Europese Commissie te krijgen voor het Vinkje.

Zelfregulering

Voor de handhaving van de bewoording van gezondheidsclaims is er een zelfreguleringstraject opgestart. De bewoording in de Verordening hoeft namelijk niet letterlijk gebruikt te worden, maar de betekenis moet wel hetzelfde blijven. Bedrijven kunnen voorafgaand aan gebruik goedkeuring aanvragen bij de Keuringsraad KOAG/KAG als het voedingssupplementen betreft. Bij voedingsmiddelen was de industrie faliekant tegen het vooraf goedkeuring aanvragen, maar er kan wel na introductie van de claim bezwaar worden gemaakt. De wijze waarop en de rol van de Reclame Code Commissie (RCC) staan nog ter discussie. Er is wel een richtsnoerdocument en een database met alternatieve bewoordingen beschikbaar. Hugo Albers, Regulatory Affairs manager Benelux bij Pepsico International, gaf praktische tips voor bedrijven die met gezondheidsclaims willen werken. "De claim moet relevant, specifiek en goed onderbouwd zijn. Bij twijfel: niet doen."

> **'Begin op tijd, kies een gestructureerde aanpak en maak een planning'**

Food improvement agents

Oktober 2012 is de lijst met 2.543 toegestane aromastoffen gepubliceerd (Uitvoeringsverordening 872/2012). Jacco Dekker, manager Flavour Compliance bij IFF Nederland, lichtte de betekenis van deze 'Union list' nader toe. Alle aromastoffen op de lijst hebben een gelijkwaardige wettelijke status en mogen worden toegepast in levensmiddelenaroma's. Slechts 11 van de 2.543 aromastoffen kennen gebruiksbeperkingen. "De aroma-industrie is reeds vandaag klaar met haar voorbereidingen op de lijst. Herformulering is derhalve niet aan de orde", aldus Dekker. Dit geldt net zo goed voor de levensmiddelenadditieven. Ook hier is een systeem van positieve lijsten van kracht. Als het niet vermeld wordt, dan is het verboden. De gebruiksmogelijkheden van 'food improvement agents' zijn op papier, digitaal en online te bepalen met de Database on Food Additives. Heereluurt Heeres, consultant food law bij TNO, liet de zaal enkele voorbeelden van de online mogelijkheden zien, waarna dagvoorzitter Petra de Best, advocaat/partner bij AKD, de bijeenkomst afsloot.

▪ KARIN VAN DER PASCH ▪
K.C.M.M. van der Pasch, Kroonenburg Advies, 073-6222867, kvanderpasch@kroonenburgadvies.nl